

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4C/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8518200064
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2019:8518200064.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v súkromnoprávnom spotrebiteľskom spore žalobkyne: O. X., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX/XX, X. S., pr. zast.: JUDr. Peter Vachan, advokát, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 42 350 026 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. O. Hegedúšová, advokát, so sídlom Majerníková 3/A, Bratislava, IČO: 42 185 190, v konaní o zaplatenie 280,58 eur s príslušenstvom, takt

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 280,58 eur, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni náhradu trov konania p r i z n á v a 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 12.1.2018 žiadala aby súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy vo výške 280,58 eur. Pokiaľ ide o trovy konania žiadala rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

Žalobu odôvodnila tým, že dňa 9.12.2011 uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 350,- eur za poplatok 346,- eur. Celkovú sumu vo výške 696,- eur mala splácať v pravidelných 12-mesačných splátkach po 58,- eur. Žalovaný ju listom zo dňa 26.5.2017 vyzval na úhradu dlžnej sumy vo výške 4.536,70 eur. Do podania návrhu z tohto úveru splatila sumu 630,58 eur. Poukázala na výšku RPMN, úrokovú sadzbu, na skutočnosť, že úver je bezúročný a bez poplatkov, že v zmluve sú použité nekalé obchodné praktiky a že zmluva bola uzavretá v rozpore s dobrými mravmi. Ďalej poukázala na skutočnosť, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. a na neprijateľné zmluvné dojednania, tiež na rozsudok KS Prešov z 26.7.2016 6Co/134/2016. Tiež poukázala na to, že objektívna premlčacia doba v prípade majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu začína plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia. K žalobe predložila uvedenú zmluvu o úvere, výzvu na úhradu z 26.5.2017, doklad o úhrade sumy 630,58 eur, históriu transakcií /č.l. 6/

2. Súd doručil stranám sporu poučenia o ich procesných právach a povinnostiach.

3. Žalovaný vo vyjadrení, ktoré bolo doručené súdu dňa 20.6.2018 vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu, poukázal na skutočnosť, že tento druh zmluvy nemal charakter spotrebiteľskej zmluvy, úver bol braný za účelom výkonu povolania. Tiež poukázal na podpísaný dodatok k zmluve z 9.12.2011, kde žalobkyňa podpísala a vyhlásila, že poskytnuté finančné prostriedky použije na nákup výpočtovej techniky za účelom výkonu povolania. Dôležité je teda na aký účel bol úver poskytnutý a nie na to aký účel žalobkyňa finančné prostriedky naozaj použila. V danom prípade nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žiadal, aby žalobu

ako nedôvodnú zamietol a predložil dodatok k zmluve o úvere z 9.12.2011 /č.l. 34/, Zmluvu o úvere z 9.12.2011, žiadosť o úver z 9.12.2011 /č.l. 38/.

4. Pokiaľ ide o námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu súd postupoval v zmysle ust. § 42 CSP a dospel k záveru, že táto je nedôvodná. V prejednávanej veci je žalobca spotrebiteľom, a preto v zmysle ust. § 19 písm. d/ CSP je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania. Vzhľadom na uvedené je na konanie miestne príslušný Okresný súd Stará Ľubovňa.

5. Pojednávania sa strany sporu nezúčastnili, svoju neúčasť ospravedlnili, súhlasili s pojednávaním v neprítomnosti, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti. Dňa 3.9.2019 žalobkyňa doručila plnú moc na zastupovanie JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, AK, Žilina spolu s ospravedlnením neúčasti na pojednávaní a vyjadrením k predmetnej veci, kde si právny zástupca zároveň uplatnil náhradu trov konania.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom doložených listinných dôkazov: Zmluva o úvere č.XXXXXXXXXX zo dňa 9.12.2011, dodatok k zmluve o úvere z 9.12.2011 /č.l. 34/, žiadosť o úver z 9.12.2011, výzva na úhradu, doklad o splatenej sume /č.l. 5/, výpisom z obchodného registra žalovaného a ďalšími, ktoré tvoria obsah spisu, na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

7. Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere dňa 9.12.2011. Na základe tejto zmluvy žalovaný poskytol žalobkyňi sumu 350,- eur, pričom sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť poplatok 346,- eur, t.j. vrátiť celkovú čiastku 696,- eur, 12 mesačnými splátkami po 58 eur, počnúc dňom 18.1.2012, s výškou RPMN 314,02 %.

8. Súd z obsahu úverovej zmluvy (č.l. 3 spisu) zistil, že sa jedná o typovú zmluvu, keď tlačivo - formulár označený ako Zmluva o úvere - uzavretá doleuvedeného dňa medzi, v danom prípade medzi žalobkyňou a žalovaným, s možnosťou vpisovania konkrétnych údajov o spotrebiteľovi a úvere, jeho výške, RPMN, splátkach, údajoch o ručiteľoch, ďalej nasleduje časť obsahujúca predtlač textu písaného veľmi drobným písmom v ktorom je vyhlásenie dlžníka, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto úverovej zmluvy, nemá žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržať. V ďalšej časti tlačiva je priestor pre podpis mandatára, mandáta a dlžníka, úplne spodná časť obsahuje potvrdenie o prevzatí peňažnej hotovosti. Všeobecné podmienky poskytnutia úveru súdu neboli predložené. Žalovaný nie sú zo strany žalobkyne verifikované.

9. Z predloženého Dodatku k Zmluve o úvere z 9.12.2011 vyplýva vyhlásenie, že úver bude použitý na nákup výpočtovej techniky za účelom výkonu povolania.

10. Z predloženej žiadosti o úver /č.l. 37/ však okrem iného vyplýva, že žiadateľ o úver je dôchodca s čistým mesačným príjmom, a to spolu s partnerom - manželom 420,- eur. Čistý mesačný príjem žiadateľa nie je uvedený.

11. Z horeuvedeného teda vyplýva, že uvedené tvrdenia a údaje si vzájomne odporujú, nakoľko žalobkyňa vzhľadom na svoje vek pri podpise spornej Zmluvy mala cca 69 rokov, a teda bola skutočne už dôchodkyňou tak, ako to je uvedené aj v jej žiadosti o poskytnutie úveru a teda nemohla poskytnutý úver použiť na výkon svojho povolania.

12. Z predloženého dokladu na č.l. 5 mal súd preukázané, že žalobkyňa na predmetný úver splatila spolu sumu 630,58 eur. Toto tvrdenia žalovaný ani nerozporoval.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne posúdenie:

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len Obč. zák.) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 41 Obč. zák. ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

16. Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

17. Podľa § 52 ods. 2 Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

18- Podľa § 52 ods. 3 Obč. zák. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 Obč. zák. spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 2 Obč. zák. za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

22. Podľa § 53 ods. 3 Obč. zák. ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. Podľa § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

25. Podľa § 451 ods. 1 Obč. zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

26. Podľa § 451 ods. 2 Obč. zák. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

27. Podľa § 456 Obč. zák. predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

28. Podľa § 458 ods. 1 Obč. zák. musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

29. Systém ochrany zavedený Smernice Rady 4. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ktorá bola implementovaná do Slovenského právneho poriadku vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom

alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti (rozsudok Banco Espanol de Crédito).

30. Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (k 21.3.2012) ďalej len ZoSÚ tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

31. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3.

32. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

33. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

34. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ (1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Vzhľadom na uvedené súd právne uzatvára:

35. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 280,58 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi skutočne poskytnutou sumou úveru žalobkyni zo strany žalovaného t.j. 350,- eur a sumou, ktorú žalobkyňa zaplatila žalovanému t.j. 630,58 eur.

36. Je nepochybné, že strany sporu uzavreli zmluvu o úvere. Uvedený typ zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Na druhej strane je tiež nepochybné, že žalobkyňa v danom prípade vystupovala ako fyzická osoba, ktorá pri uzavretí zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, teda konala ako spotrebiteľ, kým žalovaný pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Po zohľadnení obsahu uzavretej zmluvy, povahy jej účastníkov, výšky úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru.

37. V takomto prípade okrem úpravy zmluvy o úvere je potrebné prihliadať aj na úpravu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len ZoSÚ), ktorý je úpravou „lex specialis“ k úprave Obchodného zákonníka a takáto zmluva musí mať náležitosti upravené týmto zákonom. Zároveň je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to §§ 52 a nasl., ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

38. Ustanovenie § 53 Obč. zák. vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedná poctivému prístupu k podnikaniu. Citované zákonné ustanovenie vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je nutné zdôrazniť, že spotrebiteľ v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už vôbec prečítať ale bo pochopiť ich obsah. Ochrana spotrebiteľa sa týka formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

39. Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v čase podpisu zmluvy medzi stranami sporu boli údaje uvedené v § 9 ods. 2 ZoSÚ a to konkrétne termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ), úroková sadzba spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ), ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ vrátiť (§ 9 ods. 2 písm. j/), výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely a jeho splatenia (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ). Ide o údaje, ktoré majú napomôcť spotrebiteľovi zorientovať sa v množstve ponúk od rôznych inštitúcií poskytujúcich úvery a porovnať si cenu toho ktorého úveru.

40. V zmluve o úvere chýba údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úroková sadzba spotrebiteľského úveru, výška, počet a termíny splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov - v zmluve je uvedený len údaj o výške mesačnej splátky vrátane poplatkov bez špecifikácie koľko činí mesačná splátka istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. f/, i/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy).

41. Absenciu týchto údajov zákon č. 129/2010 Z.z. sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda dlžník je povinný vrátiť veriteľovi iba sumu, ktorá mu bola poskytnutá.

42. Je nepochybné, že žalovaný je nebankovým subjektom pôsiacim na finančnom trhu v Slovenskej republike, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie zákonom vyžadovaných náležitostí do úverovej zmluvy, je nepochybne úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že taktiež bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne.

43. Za takéhoto stavu súd dospel k záveru, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda žalobkyňa bola povinná zaplatiť žalobcovi iba sumu, ktorú skutočne od žalovaného obdržala.

44. Ďalej súd uvádza, že pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, má sa za to, že musí ísť o také zmluvné dojednanie medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré obстоjí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu a obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinnosti na strane oboch účastníkov.

45. K tomu je potrebné uviesť, že zmluvné dojednania medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy podliehajú súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. RPMN uvedená v zmluve vo výške 314,02 % je neprijateľnou. Žalovaný má v predmete svojej činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať priamo v zmluve konkrétne podstatné náležitosti. Žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami OZ zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

46. S ohľadom na okolnosti prípadu možno konštatovať, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyne a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 ods. 2 OZ v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V predmetnom prípade táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako v roku 2011, kedy bola uzatvorená Zmluva o úvere. Žaloba bola teda podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby keďže bola podaná 12.1.2018.

47. V predmetnej zmluve o úvere bola stanovená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len RPMN) v sadzbe 314,02 % a poplatok za úver vo výške 346,- eur. Úroky v zmluve dohodnuté nie sú, tieto ako také predstavujú odmenu za užívanie požičanej sumy. Ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkové náklady spotrebiteľa vrátane úrokov a iných poplatkov priamo spojených s úverom. Inak povedané, ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkové náklady úveru pre klienta, ktoré obsahujú prvok úrokovej sadzby a prvok ostatných súvisiacich nákladov. Pod ostatnými súvisiacimi nákladmi sa rozumejú náklady na zisťovanie informácií, administratívu, prípravu dokumentov, záruky, poistenie úverov a pod.. Ročná percentuálna miera nákladov je dôležitým kritériom pre spotrebiteľa pri porovnaní úverov z hľadiska ich výhodnosti. Súd má za to, že určená RPMN v sadzbe 314,02% nemôže požívať súdnu ochranu a je nutné ju hodnotiť ako neprijateľnú, odporujúcu dobrým mravom, a to aj s poukazom na súdom zistenú výšku RPMN v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, ktorá bola 10,87 %, Sadzba RPMN je netolerovateľná zvlášť v spotrebiteľských zmluvách. Stranami sporu dojednaná výška RPMN podľa názoru súdu neobstojí pri posudzovaní súladu jej výšky so zákonným znením ustanovenia § 53 ods. 6 Obč. zák. účinného od 01.06.2010.

48. Ďalej súd poukazuje na skutočnosť, že pri poskytnutej sume úveru 350,- eur je poplatok vo výške 346,- eur a celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť v sume 696,- eur (čo je cca 198 %) je takto dojednaný poplatok skoro vo výške samotnej istiny. Podľa názoru súdu poplatok vo výške samotného úveru je neúmerne vysoký a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť a v tomto slova zmysle aj taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Ide o vágne ustanovenie, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké činnosti ide, za ktoré je dlžník povinný zaplatiť tento poplatok.

49. Súd považuje dojednaný poplatok ako zmluvnú podmienku za neprijateľnú aj z dôvodu jej neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Zo zmluvy o úvere nie je špecifikované z čoho, resp. začo predmetný poplatok má byť veriteľovi plnený. Dá sa len predpokladať, že tento poplatok je za uzavretie zmluvy, teda asi za napísanie, resp. za posúdenie bonity záujemcom o úvere, ale možno ju aj vysvetľovať ako odmenu za poskytnutie úveru.

50. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka vyjadrujúca finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Podľa názoru súdu pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

51. Okrem zjavne neprimeranej ceny úveru sprevádzali predmetný úverový vzťah neštandardné okolnosti. Predmetný úver zobrala žalobkyňa u žalovaného bez toho aby žalovaný s odbornou starostlivosťou posúdil finančnú bonitu žalobkyne, nakoľko v žiadosti o poskytnutie úveru nie je uvedený jej čistý mesačný príjem, iba príjem jej partnera 280,- eur a potom výška dôchodku starobného 140,- eur, avšak bez uvedenia kto tento dôchodok poberá. Žiadateľka o úver je dôchodca.

52. Veriteľ musí počítať s vyvodením dôsledkov zo strany súdu súvisiacich s podcenením bonity dlžníka. Je neakceptovateľné, aby sa spotrebiteľom poskytovali úvery do takej miery, že na dlhé až viacročné obdobie sa spotrebiteľia nezodpovednou úverovou praxou veriteľov zauverujú až do nezvládnuteľných rozmerov.

53. Súd dodáva, že aj využitie finančnej tiesne dlžníka v spojení s neprimeranou hodnotou protiplnenia predstavuje podľa názoru súdu konanie v rozpore s dobrými mravmi a na finančnom trhu pri požiadavke odbornej starostlivosti je takáto úverová politika neakceptovateľná.

54. Keďže zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 9.12.2012 neobsahuje povinné náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, absencia ktorých spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) ako aj obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky potom má žalovaný právo len na vrátenie skutočnej sumy, ktorú vyplatil žalobkyni.

55. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalovaný poskytol žalobkyni sumu 350,- eur, pričom od žalobkyne prijal plnenie v sume 630,58 eur, a teda plnenie nad sumu 350,- eur predstavuje v zmysle § 451 ods. 2 Obč. zák. plnenie bez právneho dôvodu, ktoré je žalovaný v zmysle § 451 ods. 1 Obč. zák. povinný žalobkyni vydať.

56. Na základe uvedených skutočností súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia, zaviazal žalovaného vrátiť žalobkyni rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru a sumou zaplatenou žalobkyňou t.j. sumy 280,58 eur do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Trovy konania.

57. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

58. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

59. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

60. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

61. Žalobkyňa mala plný úspech vo veci, právny zástupca si trovy konania uplatňoval, preto súd v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. vyslovil, že má právo na náhradu trov konania 100 %. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Odvolanie môže podať intervenient, ak tvorí so stranou podľa § 359 nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. V ostatných prípadoch môže intervenient podať odvolanie so súhlasom strany podľa § 359 (§ 360 ods. 1, 2 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.